

Beleške ob knjigah

AVGUST BEBEL: »ŽENSKA IN SOCIALIZEM«

je znamenito delo s področja znanstvenih dognanj o položaju žensk v vseh obdobjih človeške družbe od praskupnosti do kapitalizma in njihovega mesta v socializmu. Prvič je ta knjiga izšla v nemščini pred dvainosemdesetimi leti (1879. l.), torej v času, ko so napredne družbene sile iskale poti za osvobodilni pohod delavskega razreda proti slehernemu izkoriščanju. Avgust Bebel je sredi tega boja na osnovi temeljitih analiz osvetlil težavni položaj ženske v kapitalizmu, ki jo zapostavlja v socialnem in spolnem pogledu. Izredno pomembni so njegovi zaključki, med njimi zlasti ta, da je rešitev ženskega vprašanja mogoča le v takem družbenem sistemu, ki ne pozna izkoriščevalcev in izkoriščanih, in pa zaključek, da je pogoj za osvoboditev ženske njena ekonomska osamosvojitve, ki ji prinaša socialno, duhovno in telesno enakopravnost. Te ugotovitve je naš čas — obdobje socializma — v celoti potrdil.

To delo, ki je prevedeno v številne jezike, je konec leta 1960 izšlo tudi v slovenskem prevodu, ki ga je oskrbela Stana Gerkova, izdala pa Cankarjeva založba. Knjigi je predgovor napisal dr. Jože Potrč, ki dopolnjuje avtorja v določenih vprašanjih glede zakonske zveze in ljubezenskih odnosov v socialistični družbi. Beblova knjiga »Ženska in socializem« je pomembna tudi za medicinske sestre kot javne delavke, saj jim prikazuje proces družbenega razvoja, odnosov med ljudmi in daje tudi pobudo za družbeno delo nasploh, še posebej pa za pravilno reševanje socialno-medicinskih problemov. Delo obsega 505 strani in stane 1200 din.

C. B.

DR. MARIJ AVČIN: NAŠ OTROK

Ilustriral Maksim Sedej. Založila Državna založba Slovenije, Ljubljana 1961. Knjiga obsega 430 strani in stane 1000 din

V knjižni zbirki »Popularna medicina« je izšlo zajetno »berilo o zdravju našega otroka«. Namenjeno je staršem in vsem tistim, ki imajo kakorkoli opraviti z otroki.

V prvem delu obravnava avtor mater in otrokovo okolje pred rojstvom in po njem. Dotika se vseh vprašanj, ki zadevajo telesni in duševni razvoj, nego in prehrano otroka v prvem letu življenja. Naglaša predvsem važnost okolja, v katerem se razvija otrok, in kvarne vplive, ki jih ima na otrokovo duševnost neprimerno vzdušje.

V drugem poglavju obravnava otroka, in sicer njegovo rast in razvoj, nego, prehrano, navade in razvade.

Na zanimiv način govori v tretjem poglavju o šolarju in vseh njegovih značilnostih.

V zaključnih dveh poglavjih pa govori o otrokovih boleznih in njihovem preprečevanju.

Avtor, predstojnik otroške klinike, znan širši javnosti že po svojih knjižicah »Naš najmlajši«, »Naš otroček«, »Naš šolar« in »Mali bolnik«, v tem svojem delu na preprost način prikazuje, kako je treba ravnati z otroki od najnežnejše mladosti pa do šolskih let, da ostanejo zdravi in da jih obvarujemo raznoterih bolezni, ki jim pretijo v jutru njihovega življenja.

Š. M. M.

GRADIVO S POSVETOVANJA O PROBLEMIH KMETIJSKIH PROIZVADJALK v dneh 11. in 12. I. 1961 je v posebni brošuri izdala Glavna zadružna zveza Slovenije. Poročili ing. Janeza Perovška: »Žena v socialistični preobrazbi vasi« in

Cvetke Vodopivec: »Kmetijska proizvajalka na vasi in komuni« ter diskusijska izvajanja Vide Tomšič in Jožeta Ingoliča dajejo važne napotike tudi medicinskim sestram za delo na terenu. Zlasti morajo poznati to problematiko in družbene napore za modernizacijo kmetijstva tiste, ki so zaposlene v agrarnih predelih. Za zdravstvenoprosvetno delo v okviru združenih organizacij, RK, Ljudske univerze in za pomoč ljudem pri zboljšanju življenjske ravni ob patronažnih obiskih bo prav, če bomo proces in končni cilj preobrazbe na vasi poznali in kot zdravstveni delavci k temu tudi sami prispevali svoj delež.

Brošura bo na razpolago pri okrajnih združenih zvezah (cena bo okr. 150 din).

C. B.

DR. STEVO JULIUS: »NA ŽIVČNI PODLAGI«

Prevedel Božidar Borko. Pod tem naslovom je pri Cankarjevi založbi v poljudnoznanski zbirki »Planet« izšla knjiga, ki ne utegne koristiti samo širokemu krogu laičnih bralcev, temveč tudi mnogim zdravstvenim delavcem pri njihovem delu na področju proučevanja, preprečevanja in zatiranja psihosomatičnih bolezni. Bogato in nazorno ilustrirana knjiga obsega 268 strani in stane vezana 650 din.

Preprečevanje in zatiranje psihosomatičnih bolezni, to je bila glavna vsebina knjige »Na živčni podlagi«. Psihosomatične bolezni so pri nas, posebno med širšimi sloji prebivalstva malo znane, čeprav nešteto pacientov pri pregledih v ambulantah dobi diagnozo »vegetativna distonija«, tako da jo pisec po pravici imenuje »bolezen našega stoletja«.

V knjigi govori dr. Julius najprej o vplivih današnje civilizacije na človekovo zdravje. Nato pa jasno in poljudno ob-

ravnava delovanje vegetativnega živčevja na posamezne važnejše organe. Različni emocionalni pretresi namreč prav preko tega živčevja povzročajo razne motnje v delovanju teh organov in tako pride na živčni podlagi do obolenj, kot so rane na želodcu, histerija, zvišan krvni pritisk itd. O teh boleznih pisec jasno in nazorno govori v naslednjih poglavjih. Nazadnje pa pouči, kako se izognemo mnogim duševnim konfliktom, ki so glavni povzročitelji vseh zgoraj naštetih obolenj.

Knjigo priporočamo v branje vsem zdravstvenim delavcem, saj bo povedala vsakomur nekaj novega in mu dala koristne nasvete za razne življenjske situacije, ki nastajajo »na živčni podlagi«. Obenem pa jim bo knjiga lahko tudi odlično gradivo za izpitno snov iz medicinske psihologije in pedagogike.

Š. M. M.

DR. DRAGA ČERNELČ IN DR. FRANCE ROSTAHER: »ZDRAV IN BOLAN OTROK«

Založila Založba »Obzorja« v Mariboru 1961. Knjiga obsega 381 strani in stane 700 din

Po razmeroma kratkem razdobju štirih let, odkar sta avtorja izdala knjigo »Moj otrok«, o kateri smo v našem glasilu na kratko že poročali, imamo pred seboj v skoraj še enkrat tolikšnem obsegu knjigo »Zdrav in bolan otrok«, v kateri avtorja obravnavata nosečnost in porod, zatem pa obdobja novorojenčka, dojenčka ter malega in šolskega otroka. Po nadrobni razlagi o pravilni prehrani in negi otroka orišeta še bolezni, ki jih pogosto srečujemo pri otrocih, njih nego in prehrano v bolezni in dajanje zdravil. Posebno pozornost posvečata boleznim, kot so astma, revma, ortopedske bolezni in opekline, katerih nega in oskrba zahteva velike žrtve zlasti od zaposlenih mater.

V zadnjem poglavju pa Slavica in dr. Ivan Toličič s psihološkega vidika podajata duševni razvoj otroka od prvih začetkov do pubertete in prikazujeta ob enem tudi težave, ki pogosto nastopajo v razvoju otrokove osebnosti.

Š. M. M.

PREDŠOLSKI GLUHI OTROK IN NJEGOVA VZGOJA

Spisal Zdravko Omerza. Izdala Državna založba Slovenije v Ljubljani, 1955. Knjiga obsega 189 strani in stane 160 din

Imenovano delo izpod peresa našega znanega surdopedagoga je izšlo kot priročnik za učitelje, starše, socialne delavce in druge. Kot pravi avtor v uvodu sam, je knjiga namenjena vsem tistim, ki žive z gluhim otrokom stalno ali samo včasih.

Ker se tudi zdravstveni delavci srečujemo s takimi otroki bodisi na njihovih domovih ali v zdravstvenih ustanovah, a so nam vzgoja in problemi gluhih otrok

manj znani, je prav, da posežemo tudi po navedeni knjigi.

Avtor obravnava v prvem delu predšolskega gluhega otroka na splošno. Govori o vzrokih gluhosti, o ugotavljanju gluhosti in o splošnih problemih gluhih in naglušnih otrok.

V drugem delu knjige pisec n drobno razpravlja o vzgojnih in izobraževalnih možnostih, ki jih imamo pri predšolskih gluhih otrocih, in to od vežbanja vida, tipa, spomina, slušnih ostankov s pomočjo raznih vaj in po različnih metodah. Nato nam avtor v dveh posebnih poglavjih nazorno in na zanimiv način spregovori o osebnih slušnih aparatih in o pripravi glušca na šolo. Nazadnje pa v knjigi opozarja še na razne vzgojne težkoče, ki se pojavljajo tudi pri vzgoji gluhih otrok, ter obenem nakazuje možnosti za njih odpravo.

Knjiga resnično padaja vsa glavna vprašanja in misli o predšolskih gluhih otrocih in prav bi bilo, da se s to problematiko seznanijo vsaki zdravstveni delavec.

Š. M. M.

Obzori

KAKŠNI SO PROGI

Leta 1960 bo na svetu 100 milijonov otrok pod 15 let, od tega 60 milijonov v deželah, ki jih podpirajo otroci v teh deželah bo naraslo za okrog 65 milijonov jih 33 milijonov, 60 %, živi v deželah, kjer je hodek na prebivalca manj kakor 100 dolarjev, je dejal Maurice Pate v svojem poročilu, ki ga je predložil izvršilnemu odboru. Unicef se je v svojih prizadevanjih osredotočil na štiri glavne naloge, in to so: varstvo matere in otroka, boj proti malariji, izboljšanje prehranskega standarda in boj proti trahomu.

Uloge Unicefa za glavna področja dejavnosti v Aziji, Latinski Ameriki in bližnjem Vzhodu in v Evropi poročilo generalnega izvršilnega odbora naslednje:

Žetev v Aziji je leta 1954 bila predvojno stanje. Število žetev 40 na 1000, število smrtnih žrtev pa 25 na 1000. Prebivalstvo Azije raste močneje, ker se že kažejo prvi vidni uspehi boja proti malariji.

Leta 1958 se je zdravilo proti malariji 11,004.000 ljudi v primeri s 7,813.000 v letu 1956 in 10,047.000 v letu 1957.

Na področju preventive, ki je glede na porabljenost sredstva postala v Aziji glavna naloga Unicefa, so za varstvo mater